

KATOLIŠKI GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta št. 18
Poštno ček. račun: št. 9-17768

Cena: Posamezna št. L. 15
Naročnina: Mesečna L. 65
Za inozemstvo: Mesečno L. 100

Leto I. - Štev. 4

Gorica - 23. februarja 1949 - Trst

Izhaja vsako sredo

Katoličani na braniku svobode

Današnja doba je svojstvena po tem, da velik del človeštva brezobzirno gazi svobodo in njene pravice. Danes doživljamo tragiko, da moderni totalitarizmi, ki trdijo, da hočejo človeka osrečiti, dopuščajo samo en nazor ter branijo ljudem, da bi po svojem prepričanju svobodno živeli. Do kake skrajnosti lahko privede taka zmota, lepo vidimo iz knjige o »Duhu in obrazu boljševizma«, v kateri trdi neki Pokrovski, da pride še čas, ko bodo tudi voditelji za novega, brezosebnega človeka lahko umetno napravljali kot zdaj električne akumulatorje. Ta samopašna trditve odločno zanika vsako osebo in osebno svobodo. Priznava le neko množično dušo. Komunistični pesnik Bedniji poje: osebna misel, svobodna volja, vse to je nič, je obsojeno na smrt. Danes vlada, vodi in misli »milijonogit«, ki je eno telo, eno srce, en udar.

Katoličani so danes v velikem delu sveta branilci in varuhi človekovih osnovnih svobod, zlasti svobode vere, misli, prepričanja in svobode

sploh. Svoboda je nekaj tako velikega in nujno potrebnega, da smo dolžni celo katoličani, ki moramo širiti Kristusov nauk, vendar z nekim spoštovanjem zreti na vsako odkritosrčno prepričanje. Samo-ene svobode ne smemo nikomur dopustiti: da bi kdo drugim jemal upravičeno svobodo. Edino nasilje, ki je upravičeno, je nasilje nad neupravičenim nasiljem.

Bistvo človeške osebnosti je v razumnosti in svobodni volji, torej v njeni duhovnosti. Zato je tudi njen smoter duhovnega značaja. Kakšen je ta smoter? Na splošno: izoblikovati se, postajati čim popolnejši. Kako naj se človek duhovno izpopolnjuje? Da bo dober, učen, umetniško čuteč? Da, a to ni vse, ne najvišje. Najvišje je dobrot, ljubezen, ki se morata obračati predvsem do Boga. Ljubi Boga nad vse, to je prva evangelijska in naravna zapoved.

Človek pa ne živi sam, ampak je član družbe, Vsi vemo, da bi otrok brez družinske nege ne mogel živeti in da človek, ki je iztrgan iz svoje narodne

skupnosti, pogreša najprimernejše okolje za svoj razvoj. Ker smo torej kot družbena bitja nujno v stiku z drugimi ljudmi in ker je naš bližnji osebni, kakor mi, prav tako nalašč ustvarjena, da izpolni svojo posebno nalogo, zato smo za Bogom dolžni največje spoštovanje in ljubezen svojemu bližnjemu. Dolžni smo mu tako ljubezen, kakor jo imamo do lastne osebe. Iz tega izhaja druga največja zapoved, to je zapoved ljubezni do bližnjega.

Življenje okoli nas nam kaže, da dostojanstvo človekove osebe, svobodna volja, svoboda vere, misli in izražanja ter druge svoboščine niso prazne besede, marveč velike vrednote, za katere so pripravljeni najplemenitejši ljudje tudi trpeti. Proces proti kardinalu Mindszentyju ni osamljen primer, kajti on ni prvi ne zadnji mučenec za svobodo vere in splošno človečansko svobodo. Če je dovoljeno majhne stvari primerjati z velikimi, potem moramo vedeti, da gre za obrambo istih svoboščin tudi pri naših najbližjih bratih.

Gandijev morilec obsojen na smrt

Indijsko sodišče je obsodilo na smrt človeka, ki je pred letom dni ubil velikega indijskega narodnega voditelja, borca za neodvisnost in apostola miru.

Suženjsko delo v Sovj. zvezi

Pomočnik ameriškega zunanjega ministra Willard Thorp je pred Gospodarskim in socialnim svetom Združenih narodov obtožil Sovjetsko zvezo, da ima osem do štirinajst milijonov suženjskih delavcev po raznih kazenskih taboriščih. Torej imamo sužnje tudi v sedanjih moderni in napredni dobi in to v državi, ki trdi, da je ravno za delavce ustvarila raj na zemlji.

Ogorčenje

zaradi procesa in obsodbe kardinala Mindszentyja se še vedno ni poleglo. Po vsem svetu velike množice katoličanov in nekatoličanov protestirajo proti tej sramotni kršitvi verske in splošne svobode. Zavzelo bi preveč prostora, če bi poročali o vseh izjavah vrhovnih predstavnikov najrazličnejših držav, ki obsojajo to dejanje. Omenimo naj, da so ob tej priložnosti veleposlaniki 33 držav zaprosili za sprejem pri svetem očetu in v slovesni obliki protestirali proti temu nasilju. Devet držav latinske Amerike pa je sklenilo predložiti primer kardinala Mindszentyja pred Združene narode.

Dne 20. t. m. je imel sv. oče nagovor na člane Katoliške akcije in na Rimljane sploh, ki so napolnili Trg sv. Petra do zadnjega kotička. Sv. oče je med

navdušenim vzklikanjem množice povedal, da zločin, ki se je izvršil ob bregovih zelene Donave, ne more biti brez odmeva ob bregovih Tibere. K takemu zločinu sv. Cerkev in papež ne moreta molčati. Vračajo se v

totalitarnih državah časi Nerona. Mi obsojamo to krivico in protestiramo zoper njo, moramo pa predvsem moliti.

Ta papežev govor bo gotovo imel velik odmev po svetu.

Iz življenja Cerkve

Gobavci v Kongu

V belgijskem Kongu živi 58.830 gobavcev, ki so nastanjeni v 84 vasi, ločeni daleč od vsega drugega sveta. Ker je gobavost nalezljiva bolezen, skrbijo oblasti, da bolniki ne pridejo v dotiko z zdravimi. Postrežbo med gobavci opravljajo skoraj izključno redovniki in redovnice iz Evrope, ki imajo to srečo, da se jih gobava bolezen težje prime kakor zamorcev. Do sedaj so poskušali z zdravljenjem gobavosti na razne načine, a z zelo majhnim uspehom. Zadnje leto pa se zdi, da so odkrili novo zdravilo, ki kaže, da bo pravo, saj poročajo, da z novim zdravilom ozdravijo ali se vsaj znatno izboljšajo vsi gobavci, tudi najtežji.

Odmevil

Obsodba kardinala Mindszentyja še vedno odmeva v svetovni javnosti in onstran železne pregraje. Onstran čutijo potrebo, da se opravičujejo pred svojimi ljudskimi množicami, ki strmijo in kar ne morejo razumeti, da gre svet tako narobe. Zato je Jožef Revai, urednik največjega kom. lista na Ogrskem Szabad-Nepa, skušal pojasniti Madžarom vso zadevo takole: Naša vlada je pravočasno poslala v Vatikan vse obtožbe zoper kardinala Mindszentyja in je tudi ponudila, da ga hoče oprostiti in pustiti v inozemstvo pred procesom, če bi sv. Stolica zaprosila za njegovo izpustitev. Toda ta ni hotela o tem nič slišati in zato smo bili prisiljeni, kardinala obsoditi.

Tako nekako je govoril ta odlični časnikar, ki takrat ni pomislil, kako so se lagali njegovi predpostavljani na procesu in pred njim. Čudna država, ki je pripravljena izpustiti svoje najhujše sovražnike, izdajalce in vohune, če bi zanje zaprosil drug njen velik sovražnik. S temi besedami je Jože pač potrdil, kar je povedal tudi sv. oče kardinalom, zbranim na tajnem izrednem konzistoriju: »V vsem tem je jasna samo ena stvar, to je, da je bil glavni namen tega procesa, ohromiti cerkev na Ogrskem...« Ker pa baje Vatikan kardinala ni hotel sprejeti, je moral ta v desmrtno ječo. Namen je torej

dosežen: kardinal je odstranjen.

S tem upajo komunisti, da je Mindszentyjeva zadeva likvidirana. Toda motijo se. Zgodovina takih krivic ne pozabi, božja pravica tudi ne. Zato je dejal papež v istem govoru: »Ko obžalujemo ta silno žalostni primer in ga izročamo javnemu mnenju in zgodovini v presojo, delamo ne samo, kar zahtevajo kršene pravice sv. Cerkve, ampak tudi, kar zahteva čast človeške osebnosti«. Posebno pa je poudaril sv. oče, da ni res, kar so trdili pri procesu, da je vso stvar zakrivila sv. Stolica, ki je v želji po nadvladi sveta naročila, naj se ogrski verniki upirajo ogrski republikani in njenim vladarjem. Cerkev priznava kakršnokoli obliko države, da le ta ni v sporu z božjimi in človeškimi pravicami.

Odpravili so verouk

V škofiji Katovice na južnem Poljskem so po vseh cerkvah prebrali pastirsko pismo škofa msgr. Adamskega, ki dolži vlado, da je odpravila pouk krščanskega nauka ter odstranila križe iz poslopij katoliških šol na južnem Poljskem. Škof poziva vernike, naj se temu ukazu uprejo, toda z mirnimi sredstvi. Več duhovnikov, ki so prebrali pastirsko pismo v cerkvi, so aretirali.

Dve maši na tiho nedeljo

Sv. oče je izrazil željo, naj ima na tiho nedeljo vsak duhovnik dve sv. maši, in sicer mora drugo mašo opraviti po njegovem namenu za odpuščanje grehov in v zadoščenje božji pravici zaradi strašnih pregreh, ki se gode danes v svetu. Istočasno želi papež, naj tudi drugi verniki molijo na ta dan po njegovem namenu za odpuščanje grehov in naj se zlasti sv. maše udeležijo v ta namen.

Dolžnost nas vseh je, da poslušamo besede in želje sv. očeta tem bolj, ker bo dan prej, 2. aprila, praznoval 50-letnico mašništva.

Širite naš list

Razgled po svetu

Tržaški guverner

Varnostni svet je na zahtevo Sovjetske zveze ponovno razpravljal o imenovanju tržaškega guvernerja. Sovjetska vlada je predložila za to mesto švicarskega polkovnika Flueckingerja, ki ga je svoj čas predložila že Anglija. Zahodne velesile so nastopile proti predlogu, češ da nima več pomena, odkar so one 20. marca lanskega leta pozvale Sovjetsko zvezo, naj pristane na spremembo mirovne pogodbe z Italijo v tem smislu, da bi Svobodno tržaško ozemlje priključili Italiji. Kaj bo torej zdaj s Trstom? Tržaško vprašanje je še vedno na dnevnem redu Varnostnega sveta. Ker se mirovne pogodbe ne morejo kar na lepem kršiti in spreminjati, bo pač ostalo vse pri starem tako dolgo, dokler bo Varnostni svet ohranil sedanjost sestavo ter ureditev in dokler ne bodo dosegli o tem vprašanju kakega drugačnega soglasnega sklepa.

Avstrijska mirovna pogodba

V Londonu so zastopniki štirih velesil obnovili razgovore za sklenitev mirovne pogodbe z Avstrijo. Največja težava, zaradi katere se ne morejo sporazumeti, so gospodarske terjatve Sovjetske zveze od Avstrije ter jugoslovanske zahteve po vojni odškodnini in južni Koroški in pa majhni popravki na štajerski meji. Sovjetski zastopnik zaenkrat podpira Jugoslavijo, pa tudi zahodni zavez-

niki je nočejo popolnoma odbiti, čeprav na celji črti podpirajo Avstrijo. Po netravnih govoricah bi bila baje Jugoslavija pripravljena popustiti in se zadovoljiti z manjšimi mejnimi popravki pod pogojem, da bi Avstrija dala Koroškim Slovcem avtonomijo, toda avstrijska vlada je tudi ta predlog odbila. Dne 18. februarja je angleški zunanji minister Bevin sprejel jugoslovanskega zastopnika. To baje pomeni novo upanje na sporazum.

Skandinavske države

ki se čutijo ogrožene zaradi sovjetske bližine, se zadnje čase posvetujejo, kaj bi ukrenile za doseglo večje varnosti. Norveška bi najraje pristopila k atlantskemu paktu, Švedska pa se tega boji in hoče ostati nevtralna. Sovjetska zveza zelo pritiska na Norveško, naj ne stopi v atlantski pakt. Švedska je pozvala druge skandinavske države, naj bi sklenile posebno vojaško obrambno zvezo, ki se ne bi pridružila na vzhodnemu, ne zahodnemu bloku. Norveška se je temu uprla in kaj takega res ni primerno, ker skandinavske države po drugi strani vendar uživajo popolno podporo Zahoda v obliki Marshallove pomoči in v raznih drugih oblikah ter so tudi sicer po vsem svojem življenjskem načinu in demokratični vladavini popolnoma naslonjene na Zahod. Če hočejo te svoboščine ohraniti in jih uživati, morajo biti pripravljene tudi na žrtve zanje.

Tržačani! Zahtevajte „Katoliški glas“ pri razprodajalcih časopisov

TRETJA PREDPOSTNA NEDELJA

Iz sv. evangelija po Luku.

Jezus je vzel dvanajstere ter jim rekel: Glejte, v Jeruzalem gremo in spolnimo se bo vse, kar je pisano po prerokih o Sinu človekovem. Izdan bo namreč nevernikom in ga bodo zasmehovali in bičali in vanj pljuvali; in ko ga bodo bičali, ga bodo umorili in tretji dan bo vstal. In oni niso nič tega umeli; ta beseda jim je bila skrita in niso vedeli, kaj je govoril. — Ko se je pa bližal Jerihu, je neki slepec sedel kraj pota in vbogajme prosil. In ko je slišal množico, ki je šla mimo, je vprašal, kaj bi to bilo. Povedali so mu, da gre mimo Jezus iz Nazareta. In zavpil je: Jezus, sin Davidov, usmili se me! Spreдай gredeči so ga svarili, naj utihne. On pa je še mnogo bolj kričal: Sin Davidov, usmili se me! Jezus je torej obstal in velel, naj ga pripeljejo k njemu. Ko se je približal, ga je vprašal: Kaj hočeš, da naj ti storim? On pa je rekel: Gospod, da spregledam. In Jezus mu je rekel: Spreglej, tvoja vera te je ozdravila. V hipu je spregledal, šel za njim in slavil Boga. In vse ljudstvo je dalo Bogu hvalo, ko je to videlo.

Cerkev nas polagoma pripravljala na velikonočne skrivnosti: na Jezusovo trpljenje in vstajenje. Tudi On sam je svoje apostole pripravljaval. V današnjem evangeliju jim je to dvoje napovedal. Zanimivo pa je, da apostoli takrat niso mogli te napovedi umeti. Njegova misel o Mesiju je bila zelo posvetna, totranska, materialistična. Bili so pač otroci svoje dobe in svojega judovskega okolja. Mesija naj bi bil po ti zamisli narodni voditelj, osvoboditelj svetovne judovske države, ki bi seveda ne bila nič boljša od rimske; razlika bi bila le v tem, da bi namesto Rima postal Jeruzalem središče politične moči in gospodarskega vpliva. Mi kristjani v sedanjih dobi lahko umejemo, kako malo prida bi bila taka zamenjava, toda tedanji Judje so si domišljali velikanske reči o taki mesijanski bodočnosti.

Jezus pa pravi apostolom: V Jeruzalemu bo Sin človekov aretiran, zasmehovan, mučen in umorjen, tretji dan pa bo vstal. Ni čudo, če so apostoli ob teh besedah oči buljili in z glavami majali: le kakšen smisel in pomen naj bi imelo tako govorjenje? Narodni voditelj gre v Jeruzalem in namesto da bi prevzel vladu in začel z upom, bo kar na hitro likvidiran? Kaj še ostane potem od njegovega mesijanstva? Apostoli so Jezusa toliko poznali, da so razumeli, da ne govori v šalnih in ne tako tjavdan. Zato jih je ta čudna napoved zmedla tembolj: »Beseda jim je bila skrita in niso vedeli, kaj je govoril«.

Sv. Luka koj za tem prizorom naslika drugega: Slepca, ki tam ob poti sedi in vbogajme prosil; ko pa Jezus mimo pride, se nanj obrne z glasno prošnjo za luč oči. Zveličar mu takoj pomaga: »Spreglej, tvoja vera te je ozdravila«.

Duhovno slepi so bili takrat še apostoli in vsa judovska množica. Niso imeli pravega

umevanja za Jezusovo poslanstvo na svetu. Podobna duhovna slepota je tudi dandanes še v pre mnogih ljudeh, ki menijo, da je bistvena naloga krščanske vere v tem, da osnuje pozemeljsko in docela totransko novo državo pravičnosti in ljubezni. Trdijo celo, da je katoliška cerkev zgrešila svoj namen in izdala Zveličarjev nauk; zato, pravijo, morajo zdaj moderni učenci čistega materializma vzeti stvar v roke in s silo ostvariti ideal totranskih nebes. Zapletajo se pri tem v hudo protislovje in v praksi se jim delo kaj slabo sponaša, vendar so trdovratni v svoji slepoti prav kakor nekdanji Judje.

Evangeljski slepec je spregledal, ker je imel živo vero v Jezusa. Apostoli so kasneje pod vplivom Svetega Duha tudi spregledali duhovno; začeli so umevati pravi pomen božjega kraljestva na zemlji, ki je delo za zveličanje duše.

Prosimo tudi mi Kristusa Kralja: Gospod, daj mi, da spregledam! Razsvetli moj razum, da bom pravilno umeval Tvoj nauk. Odpri mi oči, da bom mogel korake svoje pravilno usmeriti k večnim ciljem.

Postna postava za leto 1949

Tako v goriški kakor v tržaški škofiji bo veljala postna postava, kakor jo je določila sv. Stolica, to je: post in zdržek bo na pepelnično sredo, veliki petek, na vigilijo pred vnebovzetjem Marijinim ter pred božičem. **Zdržek mesnih jedi pa velja od prvega petka v postu vse petke v letu.**

Zdržek morajo držati vsi kristjani od 7. leta naprej, post in zdržek pa verniki od 21. do 60. leta, če jih ne opravičuje veljaven vzrok.

Nedeljske sv. maše v Trstu

Prinašamo spored cerkva in ur. ob katerih je v Trstu dopolnjen služba božja za Slovence ob nedeljah in praznikih.

Ob 6. v Šklednju.

Ob 7. pri N. Sv. Antonu, pri Sv. Vincencu, pri Sv. Ivanu in v Rojanu.

Ob 8. v Barkovljah.

Ob 9. pri Sv. Jakobu, v Rojanu in pri Sv. Ani.

Ob 10. v Šklednju, pri Salezijancih in pri Sv. Ivanu.

Ob 10.15 v armenski cerkvi (ulica Giustinelli) za dljaško mladino.

Fatima in prve sobote

Zdravilni recept za bolno človeštvo

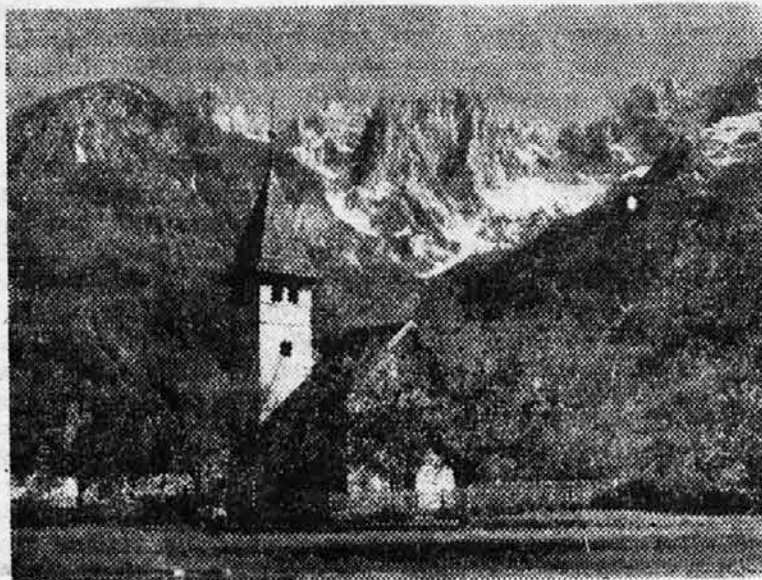
Fatima, Lurd 20. stoletja, ima velik pomen za prepoved duš v stoletju brezboštva, ki je dušam smrt. Preprostih, nepokvarjenih pastirčkov se je Marija poslužila, da umirajočemu človeštvu pripravi novih moči. Preko nedolžnih otroških src nudil človeštvu zdravilni recept: molitev, pokora, zakramentalno življenje.

Namen prvih sobot

Velika želja Marijina je, da bi katoličani obhajali prve sobote kot praznike brezmadežnega Srca Marijinega. To bi bili predvsem dnevi zadoščevanja za vse silne pregrehe sveta. Pa naj bi bili tudi dnevi notranjega prerobenja. Zato Marija zahteva sv. obhajilo, ki je vir notranjega življenja. Zato zahteva četrtno premišljevanje, meditacijo, ki nas v veri, v prepričanju dela trdne, pripravljene za boj še s tako besnim brezboštvom. Zato Marija zahteva molitev njej tako dragega, za ljudi tako tolažljivega rožnega venca.

Lani na Tržaškem

V več župnijah na Tržaškem so lansko leto izpeljali predvsem med otroki pobožnost prvih sobot. To prizadevanje so kronali s posvetitvijo otrok brezmadežnemu Srcu Marijine-mu na Repentabru meseca septembra. Marija je bila tega gotovo vesela.

Cerkvica obeh govov, cerkvica bela, srečno pozdravlja te duša vesela!

Izkoristi mlada leta

Da, mlada leta je treba izrabiti! Toda ne tako, da popustimo vajeti svojim nagonom; ampak tako, da — spoznamo važnost mladosti in s sveto resnobo gradimo moški značaj. Če so tvoje mladeniške sile kakor napet lok, če vre v tebi mlada kri, tedaj na delo! Uporabi vso energijo za vestno izpopolnjevanje svojih stanovskih dolžnosti. Naj se razvija in zavlađa naš najboljši del, naš duh, naše telesne želje pa naj se nauče odpuščati in poslušnosti.

— Svoboden si! — ti pravijo. »Svoboda«, »samostojnost« so za mladino omamne besede; bodi svoboden in samostojen, a poleg tega trezen in pameten. Kakor so v narodi zakoni, tako tudi v npravnem svetu in nemo-goče jih je pogaziti, vsaj brez kazni ne. Če se povzpneš na visoko goro in prideš tam do ograje nevarne gorske poti, ali se boš — četudi si svoboden in samostojen — zagnal vanjo? Zakaj mi ovira svobodo? In če se kljub temu poženeš preko nje, boš neusmiljeno treščil v strašno globočino. Prav take ograje so tudi zakoni o moralnem življenju, ki se ti morda v tvoji mladosti dobi zde neprijetni okovi, toda varujejo te, da ne treščiš tvoj npravnstveni razvoj v globino. Živi torej, toda ne tako, da gaziš moralne zakone! Bodi svoboden, toda s svojo svobodo izpolnjuj Stvarnikovo voljo.

»Toda zadušiti nagone, brzdati čutnost, uničevati naša nagnjenja je protinaravno!«

Začnimo z marcem

Skušajmo tudi letos napraviti Mariji veselje. Začnimo s prvo soboto v marcu obhajati vsi pobožnost petih prvih sobot. Sami se za to odločimo, drugim prigovarjajmo. Ne le otroci, vsi, stari in mladi naj bi se te, Mariji tako ljube pobožnosti z ljubeznijo oklenili.

Gre za katoliški prerod

Ne gre za kako brezpomembno reč, gre za veliko, veliko stvar: za duhovni prerod naših src. Gre za katoliški prerod vse naše dežele. Ne sme je preplaviti materializem in brezboštvo, Bog mora zavladati v njej in Brezmadežna. Za to zmago pa hoče Marija naših src. Čista, verna, v milosti božji prerajena srca so najvarnejši, najtrdnjši obrambni zid proti prodirajočemu brezboštvu. V Bogu prerajena srca so najuspešnejše orožje v boju za zmago dobrega, resničnega, božjega.

Socialna šola

4. Družina in vzgoja.

Otrok ima pravico do telesnega, duševnega, moralnega in verskega razvijanja in napredovanja. Za ta razvoj morajo skrbeti starši, katere mora družba pri izpolnjevanju njihove dolžnosti ščititi. Če starši opuščajajo ali zanemarjajo vsestransko vzgojo otrok, hudo grešijo proti svojim otrokom in proti človeški družbi sploh. Taki starši kršijo pravice otrok, ki so tem bolj svete, ker jih otroci sami še ne morejo uveljavljati. Zato je nujno potrebno, da državni zakoni ščitijo pravice otrok proti nesposobnim, brezbržnim ali zločinskim staršem, kakor tudi proti vsem tretjim osebam, ki bi zavirale staršem uspešno izpolnjevanje njihovih dolžnosti. Po veliki večini starši ne morejo sami v polni meri skrbeti za vzgojo in izobrazbo svojih otrok. To nalogo prevzame šola, ki dopolnjuje vzgojno delo staršev ter otroke izobrazuje, v kolikor je to potrebno. V tem pogledu je torej učitelj v pravem pomenu pooblaščenec staršev in si zato pri vzgoji ne more prisvajati pravic, ki bi nasprotovale pravicam staršev.

Pravice staršev in učiteljev kot njihovih pooblaščenec pa vendar niso neomejene, ampak se morajo skladati s pravicami cerkve in države.

Cerkvi je dal njen ustanovitelj posebne pravice, ko je rekel: »Pojdite in učite vse narode... učite jih izpolnjevatj vse, kar koli sem vam zapovedal« (Mat. 28,19-20). Cerkev ima torej izključno pravico učiti vse verske resnice, dejansko pa ima tudi pravico učiti filozofijo, zgodovino in socialni nauk, v kolikor se nanašajo na vero in moralno.

Kar zadeva druge učne predmete, ima cerkev enake pravice kakor vsak drug posameznik ali vsaka druga družba — to je posredovati drugim znanje ter resnico in v ta namen ustanavljati svoje šole vseh vrst od osnovnih do srednjih šol in vseučilišč ali univerz.

Cerkev pa ima še prav poseben razlog, ki ji daje pravico za ustanavljanje in vzdrževanje šol vseh vrst. Ta pravica izhaja iz posebne povezanosti med poukom posvetnih predmetov ter veroukom, med poukom v strogem pomenu besede in med npravno ter versko vzgojo mladine. Vsaka država mora to pravico priznati s svojo zakonodajo, verniki pa naj pri tem cerkev podpirajo in ji pomagajo vzdrževati katoliške šole ter zlasti katoliške univerze, kakor tudi s tem, da pošiljajo svoje otroke v njene šole.

(Dalje)

Koledar za prihodnji teden

27. februarja. NEDELJA. Tretja predpostna ali petdesetnica. — Gabrijel Zalostne M. B.

28. PONEDELJEK. Roman, opat, Antonija Florenška.

1. marca. TOREK. Albin (Zorič slav, Zorko), škof. — Zadnji dan pred postom ali pust.

2. SREDA. Pepelnica/začetek štiridesetdnevnega posta. Ta dan je zapovedan post in zdržek od mesnih jedi.

3. ČETRTEK. Kunigunda, cesarica.

4. PETEK. Kazimir, spoznavalec. On je svetnik litavskega naroda iz knežje rodovine Jagjelov, ki je

kraljevala v veliki poljski državi, s katero je bila Litva združena. Mlademu Kazimirju je bilo bolj mar božjega kraljestva kot posvetne vlade. Umril je v starosti 25 let in je vzor mladini, ki ljubi čisto življenje. — Lucij, papež. — Prvi petek v mesecu. — Odslej je spet zapovedan za vsak petek zdržek od mesnih jedi.

DAROVI

Marijina družba iz Občin 600; snabirka pri Sv. Antonu N. v Trstu 3364; tržaška družbenica za katoliški tisk 2000; prvi dar: g. Orel Marija iz Gorice 1000; iz Trsta (štiri številke) 12.014. — Iir.

Srečna hvala!

Proslave stoletnice Prešernove smrti

Slovinci so proslavili svoj kulturni praznik v vseh delih sveta, kjer žive.

Stoletnica smrti največjega slovenskega pesnika dr. Franceta Prešerna je bil za vse Slovence resnično kulturni in zgodovinski praznik. Ta sin preproste kmečke slovenske matere je pel tako resnično, tako toplo in iskreno, da so iz njegovih verzov govorila vsa slovenska srca. Izpovedal je tiste osnovne človeške in narodne ideale in pravice, ki so kričale na dnu srca vsakega zavednega Slovence v njegovem času. Zato je pesnik tako naš, tako slovenski in tako človeku blizu. Zato je tudi še danes tako moderen in tako sodoben, kot je bil v prvi polovici devetnajstega stoletja. Zato ga danes prebiramo, zato vzame knjižico njegovih poezij Slovenec s seboj, ko gre po svetu, zato so ga brali ljudje po taboriških med vojno in ga bero danes, ko so spet raztepeni po vsem svetu. Zato ni čudno, da smo vsi Slovenci čutili kot svojo notranjo potrebo, da slovesno proslavimo 100 letnico smrti tega velikega našega pevca.

PROSLAVA V TRSTU

Brez dvoma je bila najlepša in najdostojnejša proslava tržaška. V elitni dvorani hotela Excelsior se je zbrala velika množica tržaških Slovencev. Prišlo je tudi več zastopnikov oblasti. Med odličnimi gosti je bil tržaški škof monsignor Santin. Njegova navzočnost je naredila na demokratske Slovence zelo lep vtis. Razen gospoda škofa je bila zastopana tudi tukajšnja pravoslavna občina; višji šolski nadzornik je določil za svojega zastopnika inšpektorja Mizerita. Razen verskih in kulturnih ustanov pa so počastila proslavo tudi nekatera diplomatska zastopstva. S tem so demokratski Slovenci tudi gostom predstavili velikega glasnika slovenske misli in besede in pomeni brez dvoma ta prireditev za slovenstvo v Trstu pomemben poudarek.

Akademija sama je zelo lepo uspela. Ni bila dolga in vse točke so izvajali brez najmanjših napak. Težko je reči, katera točka je bila lepša. Recitacije so bile doživete in izvajane z vsem smislom pesmi. Govor prof. Beličiča je pravilno osvetlil lik pesnika Prešerna in poudaril predvsem njegovo slovensko misel. Zelo dobre pa so bile tudi pevske točke. Med nji-

mi je žel val priznanja prof. Marijan Kos. Njegovi točki sta bili gotovo višek prireditve. Tudi gospa Čekutova in moški zbor Jadran sta z veliko dovršenostjo zapela svoje točke.

Tako je naredila velika prireditev ob 100 letnici Prešernove smrti na vse tržaške Slovence najlepši vtis. Nihče je ni izrabil v kake politične namene, kakor to navadno delajo komunisti. To je bila res narodna in kulturna prireditev. Zato je edini napad, ki si ga je privoščil stari junak Prim. dnevnik, smešen. Ni našel prav nobenega odmeva. Način njegovega pisanja je za kulturni svet nesprejemljiv. Posebno pa odklanjamo neokusni napad na tržaškega škofa, ki se je udeležil proslave. Čudimo se, da ne čutijo še uredniki P. d., da je tako pisanje, kot so si ga privoščili v zlati dobi svoje samopasnosti, tedaj, ko so bili vsi okrašeni s pavjim perjem, da je tako pisanje danes popoln anahronizem.

OSTALE PROSLAVE NA TRŽAŠKEM

Tudi po manjših krajih je bilo več Prešernovih proslav. V predmestju, v Škednju so na skupni akademiji nastopili člani tukajšnjega slovenskega gledališča in Komorni zbor. Potem so bile proslave na Kontovelu in drugod. Seveda so bile vse te proslave bolj v znamenju merjenja sil: ali bodo »vidalijevci« pustili »babičevcem« proslaviti Prešerna ali obratno. Zdi se, da takih proslav ne bi mogel biti Prešeren posebno vesel.

Tudi v Slivnem in na Nabrežini sta bili proslavi. Tudi tista bila politično izrabljena.

PROSLAVA V GORICI

Čeprav so pripravljali proslavo v Gorici ljudje iz drugačnega političnega tabora, moramo vendar najostreje obsoditi tiste Italijane, ki so proslavo v Gorici onemogočili. Da je bila prireditev resno zasnovana, je znak tudi to, da so se udeležili italijanski predstavniki. Nasilje italijanskih ljudi ni niti demokratsko niti znak kulturne ravnosti naroda. S tem delajo taki razbijači slabe usluge tudi Italiji, saj vendar takega početja ni mogoče zagovarjati pred kulturnim svetom.

DRUGOD

Med ostalimi proslavami moramo omeniti predvsem pri-

reditev v Celovcu. Tudi v Bagnoli, kjer čakajo demokratski Slovenci na odhod v tujino, so se spomnili Prešernove stoletnice. Po pismih, iz Kanade in Argentine pa sklepamo, da so tudi povsod tam, kjer žive strnjeno Slovenci, priredili proslave.

Dopisi iz Trsta in Gorice

Iz tržaških učiteljskih krogov

Vsaka doba ima svoje zgodovinske značilnosti. Naše stoletje, prepojeno s političnimi dogodki, se zdi važnejše od preteklih. Doživljamo nekaj novega. Novosti te dobe občuti vsak po svoje, a gorje človeštvu, če krene na napačno pot.

Prebivalci STO-ja doživljamo novo dobo mogoče intenzivnejše od vsakega drugega naroda. Vemo tudi, kako se moramo zadržati, če hočemo ostati — svobodni državljani.

Naše stoletje zahteva boljše človeka. Kdo ga bo izoblikoval, če ne tisti, ki so poklicani, da vzgajajo mladino?

Učiteljstvo STO-ja se svoje naloge predobro zaveda in ve tudi, da mora biti kaži-pot v boljše bodočnost. In boljše bodočnosti ne bo, če ne bomo imeli vzornega učiteljstva. Ta zavest je dala pogon, da si je katoliško učiteljstvo ustanovilo svojo organizacijo.

Ustanovni občni zbor se je vršil preteklo leto na dan sv. Justa. Namen društva slovenskih katoliških učiteljev je idealen. Svoj program izvaja v polni meri. Naj naveden le to, da ima Društvo svoje redne sestanke, ki so združeni s pomembnimi in zanimivimi predavanji. Pri prvem sestanku nas je vzpodbudilo lepo predavanje: Pot slovenske besede. Nato nam je prof. Suhodolc Jože podal svoje, nad vse zanimive »vtise iz Anglije«. Posebno važni ideološki predavanji sta bili: o »Osebi in osebnosti« ter o »Svetovnem nazoru«. Na prihodnjem sestanku bomo slišali predavanje o »Ruskem pisatelju Jesenije«.

Napovedana so tudi predavanja o socialnem vprašanju.

Slišali bomo tudi predavanja namenjena stanovskemu izpopolnjevanju našega učiteljstva. Govorile bodo izkušene osebnosti iz učiteljskega stanu.

Posebne važnosti so skripta. Učiteljstvo se menda predobro zaveda, da se zamore stanovsko izpopolnjevanje le ob pomožnih učbenkih. DSKU si je postavilo to važno nalogo, da ga

v tem oziru polnomočno podpira, zato se trudi, da skripta čimprej izidejo.

Društveni odbor deluje z vso živahnostjo, a pričakuje odmev tudi s strani učiteljstva, zato vabi, da se zgleda čim več novih članov, ki naj bi se množevno udeleževali vseh predavanj, kajti sleherni vzorni učitelj je trden kamen pri graditvi boljšega človeka.

M. G.

Prireditev Vincencijeve konference v Trstu

V soboto, 5. februarja, je priredila slovenska Vincencijeve konference dobrodelno prireditev v dvorani pri sv. Antonu Novem. Glavni namen prireditve je bil srečolov, s katerim so hotele požrtvovalne akademikarke dobiti nekaj sredstev za svoje karitativno delo. Podpirajo namreč več siromašnih slovenskih družin in revne dijake. Zasrečolov so nabrale nad 500 dobitkov. Poudariti je treba, da so našle skoro povsod odprta vrata, kjer so potrskale za darila. Akademski kipar Francč Gorše je poklonil dva dragocena kipa: Misleca in Dekliško glavo. — Poleg srečolova je bila na sporedu tudi veseliga Gostilna pri zlati goski. Igro so dvakrat občusteno in jako dobro podala barkovljanska dekleta. Med odmori so igrala tri harmonike, žejo pa je preganjal bar, ki je bil obložen z različnimi dobrotami.

Čeprav je bilo le malo propagande, vendar je prišlo toliko ljudi, da je bila dvorana od 5h do 9h popoldne nabito polna in marsikdo ni dobil prostora, čeprav so se obiskovalci stalno menjavali. Pridno so segali po srečkah in z zanimanjem sledili igri na odru. Vsi so odhajali z željo, da bi se podobne prireditve večkrat vršile.

Iz Doberdoba

Pretekli teden je prešel v znamenju slovesnih obletic. V torek je bila proslava spomina smrti pesnika Prešerna in smo se ga tudi v Doberdobo spominjali z majhno akademijo, ki pa je bila prav zares majhna, premajhna po programu in po številu udeležencev. Veliki slovenski pesnik Prešeren zasluži nekoliko večji in lepši spomin posebno v obmejnih krajih slovenstva, kjer je treba vedno znova in znova pozivljati slovensko zavest in vzbujati v ljudeh ponos na svoje velike močre, tvorce lepe, bogate sloveske kulture.

V soboto sta slovesno praznovala svojo zlato poroko Janez in Jožefa Lakovič. Slovesnost v cerkvi in na domu je bila lepa; zato se je je tudi udeležila slovesnosti vsa vas, vsaj z rodovednostjo. Stara mati je s šopkom rdečih nageljinov bila kakor kaka mlada rdečelčna nevesta in stari oče se je ob njej počutil znova kakor mladenič. Bog ju spremljaj in blagoslovljaj še mnogo

srečnih let.

Lepe dneve naši ljudje pridno izrabljajo pri kmečkih opravilih: pripravljajo drva, vozijo gnoj in erjejo.

Novice

Župnik Josip Kosovel umrl

Bil je najstarejši slovenski duhovnik goriške škofije, star 90 let. Kot kaplan je služil v Devinu, od tu se je preselil za par let kot župnik v Batuje, nato v Štandrež, kjer je preživel skoro 60 let svojega življenja, nazadnje kot upokojenec. Bil je izvenredno zvest in točen dušni pastir. V Štandrežu je postavil novo veličastno cerkev in jo po prvi svetovni vojni zopet obnovil. Mož je bil v mladosti zelo šibkega zdravja, pa je z rednim življenjem in Knajpovo kuro po božji volji dosegel izredno starost. Njegov pogreb je pokazal, kako so ga Štandrežci ljubili in spoštovali. Bog mu daj večni mir! Umrl je 20. 2. 1949.

Župnik Josip Godnič umrl

Kdo ni poznal dornberškega gospoda župnika? Danes ga ni več med živimi. Umrl je v Dornbergu dne 19. t. m. Rodil se je v Komnu. Njegov stric Josip Godnič, ki je umrl v visoki starosti pred desetimi leti, je bil kurat v Grgarju. Dva njegova nečaka sta duhovnika v goriški škofiji. Gospod Dornberški je bil zelo znana osebnost med goriško duhovščino. Služboval je v Volčah in Ravnicah; med prvo svetovno vojno je bil vojaški kurat, nato je prišel slučajno v Dornberg, kjer se je z vso gorečnostjo lotil dušnega pastirstva. Zlasti je vzorno vodil Marijino družbo. Ob otvoritvi goriškega Malega semenišča je poslal kar 15 svojih učencev v zavod. Vse sodobne pridobitve za uspešno dušno pastirstvo je znal uporabiti. Zadnja leta je zelo opešal in bil živčno precej izčrpan. Bog mu bodi obilen plačnik!

Poroka

Dne 20. t. m. sta se poročila v Trstu gdč. Mihajla Biteznič in g. prof. Habjan iz Trsta. Nevesta je hčerka g. dr. Josipa Bitezniča. Naše iskrene častike!

Iz Argentine

Gospod Štefan Tonkli, ki nas je zapustil lansko jesen ter se izselil v Argentino, se nahaja v mestu Buenos Aires. Z novim letom je stopil v konzorcij, kateri izdaja nabožni mesečnik »Duhovno življenje«. Gospod Anton Žagar, ki

PIERRE L'ERMITE

Kako sem ubila svojega otroka

Župnik se skoraj nekoliko vznemirja:

»Ah, da nima človek niti pol ure božjega miru!«

Pa ni bil čisto nič upravičen tako govoriti, saj je minila že debela ura, kar je začel s takim ognjem pospravljati. Mislil je, da je kak uradnik, ker so župljani in posebno še župljanke dobro vedeli, da župnik sprejema samo popoldan, pa naj bo še toliko ljudi.

»Naprej!« zakliče z nevljudnim glasom.

Vrata se odpro in nastane takle

prizor: v pisarni stoji na podloženem stolu župnik in v rokah komaj drži debele knjige. Spodaj v vratih pa stoji lepa, odlična mlada žena, ki se začne opravičevati; oblečena je v belo, na glavi ima lahok klobuk, v rokah pa bel svilnat sončnik z ročajem iz izrezljane slogovine. Zares je izredno lepa in elegantna, da bi jo človek imel v istem trenutku i za nadvojvodinjo i za ženo kakega bogatega industrijca.

»Kako je vendar mogel ta neumni švicar reči taki gospe, da sem doma!« pomisli župnik sam pri sebi. »Pa sem mu že tolikokrat zabičil, da v tem času nikogar ne sprejemem!« No, da nekako razreši ta neprijetni položaj, se — četudi je bil ves prašen — prav ljubezljivo nasmehe:

»Oprostite, gospa, silno težko in mučno mi je, da vas moram spre-

jeti v takem!«

Gospa pa ni videti čisto nič presenečena ali užaljena. Z jasnim očesom prijazno pogleda župnika in s skoraj pojočim glasom vljudno reče:

»Prečastiti, nikar se ne opravičujte! Meni bi moralo biti bolj neprijetno, da vas motim v takem času, saj vidim, da vas gotovo motim! Pisarno urejuate, kajne? Dobro bi bilo, ko bi prišli tudi moji nekoličeno urediti!«

»Taka je že bila, da ni bilo moči niti stopiti vanjo.«

»Saj vem, kako je!«
»Imate veliko dela?«
»Oh, dela pa, dela!«
»Imate dosti otrok?«
»Samo enega, toda ta mi da toliko dela, kot bi jih bilo dvanajst!« Župnik jo začudeno gleda.
»Prav radi njega sem danes tudi

prišla k vam.

Švicar mi je sicer rekel, da sprejemate samo do poldan, toda do poldan ni z menoj nič. Zato sem si mislila, da boste pač tako dobri in enkrat napravili izjemo ter dovolili vstop ubogi materi.«

»Ampak v takšnih okoliščinah!«
»Nič ne de! Kadar govorim o svojem malčku, ne gledam na nobeno stvar in mislim samo nanj.«

»Kako pa je ime temu vašemu malčku?«

»Domjnik!«

»Zelo lepo ime.«

»Kajne? Pa je res kakor angelček. Tega ne govorim le zato, ker sem njegova mati, ampak ker je zares tak. V Gozdu se vsi obračajo za njim in ga občudujejo... In tako nežno in rahločutno dušico ima! Da bi ga videli, kako pogleda svojo mamico, ko ji zvečer ovije obe roki

okoli vratu, preden ga učiteljica odvede spat!«

»Koliko pa je star?«

»Devet let.« Sicer ga boste kmalu videli, ker ga bom pripeljala k vam, da ga zapišete h krščanskemu nauku. Samo še to bi vas prosila, da ga ne denete med kakšne paglavce, zlasti ne med take, ki niso zdravi! Ko bi vi videli, kako skrbno ga čuvam, da se ne naleze kakšne boleznj! Na sprehod hodi samo z mano ali z gospodjico; nikdar se ne vozi v najetem avtomobilu, najmanj pa ne v podzemeljski železnici; če se že kam pelje, se samo v mojem avtomobilu.«

»Potem mora biti vedno bolan?«

»Vedno ni, toda pogostokrat. Zakaj pa to pravite?«

»Opazil sem, da se dosti sinov edincev, ki jih preveč negujejo, tako pomehkuži in razvadi!«

nas je zapustil lansko pomlad, je sedaj nastavljen za duhovnika v mestu Acuman.

„Duhovno življenje“

Letos je izšel ta nabožni mesečnik naših izseljencev ves prenovljen in z bogatejšo vsebino. Želimo, da bi ga naši izseljenci v Ameriki s pridom čitali. Vsak drugi mesec ima ilustrirano prilogo: »Katoliški misijoni«.

Novi doktor

Na univerzi Srca Jezusovega v Milanu je te dni postal doktor duhovnik goriške škofije dr. Fabbro Hektor, ki je sedaj nastavljen kot profesor ital. in latinskega jezika na liceju goriškega Malega semenišča. Novi doktor je napisal in branil doktorsko tezo o »Verskih igrah čedadjske cerkve«. V njej je obdelal in pojasnil nekaj častitljivih ostankov iz zgodovine oglejske cerkve. Čestitamo!

Pavlinški misijon v Gorici

V Gorici bo od 31. marca do 10. aprila ljudski misijon, ki ga bodo imeli misijonarji pavlinci, kakor so ga imeli leta 1947 v Trstu in lani v Trzihu. Goriški nadškof je zaukazal kot pripravu na misijon javne molitve pri vseh blagoslovih z Najsvetejšim.

Gospodarski listek

Zimski ribolov

Po zaslugi načrta misije Uprave za gospodarsko sodelovanje, ki se bo zdaj pričel izvajati, bodo tržaški ribiči lahko ribarili tudi pozimi ter bodo tako jadranske ribe, ki jih štejejo mnogi sladokusci med najboljšie v Evropi, na razpolago tudi v zimskih mesecih za izvoz v Švico in Avstrijo.

Po vojni je zimsko ribarjenje tržaških ribičskih čolnov padlo na eno petino poletnega lova, v glavnem zaradi tega, ker nimajo tukajšnji ribiči visokomorskih ribičskih čolnov, s katerimi bi lahko sledili ribam na odprto morje. Rezultat tega je pomanjkanje rib na krajevnem trgu, sezonska brezposelnost ribičev ter težave v osvojitvi tujih tržišč, ki jih je Trst oskrboval pred vojno.

Pri sedanjem stanju stvari bi bilo v mesecih od decembra do marca mogoče pritegniti ribiče iz italijanske zahodno-jadranske obale na tržaško tržišče le s povečanimi cenami, kar bi pa bilo težko za potrošnike, ker je pač riba stalna hrana tržaškega prebivalstva.

Za obnovo tržaškega ribištva so določili iz lirskega protivrednostnega fonda nad 360 milijonov lir (okoli 600.000 dolarjev). Denar bodo uporabili za zgradnjo 12 čolnov po 60 do 80 ton ter za nakup mrež in druge opreme. Čolne bodo dodelili tržaški zadrugi ribičev. Pričakovati je, da bo s tem dobilo zaposlitev okrog 1200 ljudi ter da se bo letoletni ribolov povečal za približno 3000 ton rib. S temi fondy so že kupili 4 čolne, ki so bili na razpolago v Trstu, dočim bodo ostalih 8 zgradile manjše ladjedelnice Svobodnega tržaškega ozemlja. Posebno pazijo na to, da bo vseh 12 čolnov imelo enako obliko in karakteristike, ker bodo vsi sestavljali eno brodogradilniški program.

Kako sem potoval

(Jože Gregor C. M. piše iz Amerike)

Ubogih ljudi. Zato je bilo pa toliko bolnih. Tam sem videl ljudi dobesedno jokati, ko so dobivali spominske podobice za Božič na ladij.

Dnevni pred Božičem so minuli hitro. Saj tudi vidite, da smo se v pripovedovanju kar naenkrat znašli v Božiču.

Na božično vigilijo je bilo precej spovedovanja. Še veliko več bi ga bilo, da ni »morska bolezen« večino ljudi držala po kabinah.

Nekaj zanimivosti iz teh dni. V živahnem razpoloženju smo se razgovarjali na svetni dan na krovu I. razreda. (Jaz sem se povsod klatil. Nihče mi ni ničesar rekel, jaz pa tudi nisem nikomur ničesar hotel. Gledal sem, da nisem nič polomil, pa je bilo prav). Na naslonjaču je sedel neki ameriški jud in zrasel nek nemška gospodična. Jaz pogledam malo v stran, ker je šel mimo neki oficir »Tržačan«. Ko se spet ozrem, ni bilo tam nikogar več. Ko je zazibalo, sta se znašla oba za ograjo ladje.

Na svetji večer sem spovedoval. Zibalo je le precej. Kar naenkrat sredi spovedi ni bilo nikogar pri spovednici. Ko pogledam, kako in kaj, se je pobirala spovedanka s tal, kamor jo je vrglo.

Na svetji dan. Ljudje ležijo na naslonjačih po krovu, z očividnim gnusom jedo pomaranče, ker drugega za ta Božič ne bo. Hodim sem in tja, se ustavim malo tu, malo tam, se posmejem malo, povem kako smešno, da tako malo pozabijo na bolezen. »A vam ni nič!« mi pravi neka gospa, vsleda kot bi pljučnico prebolela. »Nič!« odgovorim.

»Lahko vam, ko ste zmeraj na morju!« »Kako to, zmeraj na morju?« »Saj ste ladijski kaplan!«

Kolikor pač znam, sem v kapeli igral naše božične pesmi. Kar pristopi neka gospa: »O, gospod, vi ste pa Slovenec, ko naše pesmi igrate.« »Kako pak, da sem, in vi??« »Jaz pa Štolfa iz Tomaževce!« To je bila edina potnica »Slovenka, ki sem jo našel.

Pri polnočnici je bilo čez sto svetih obhajil.

Ko sem na Božič vstal, sem pogledal na uro, katera mi je kazala še tržaški čas. Sedajle — to je bila moja misel — bo v Rojanu slovenska sveta maša.

CIKLON

Po kosilu na Božič smo šli pa vsi na božični in Stefanov ples.

Kako to?

Že med svetimi mašami smo slišali med mornarji besedo ciklon in opazili smo tudi, da ladjina hitrost pojema, večja se pa zibanje. Potnikov na krovu je bilo vedno manj. Tla na krovu so postajala vedno bolj mokra, ker je nosilo vodo čez krov. Z g. kaplanom ladje sva šla v salon, oziroma bar I. razreda, pod poveljniškim mostom. Spila sva eno kavo in gledala, kako je ladja butala v valove in kako nam je od časa do časa prineslo vode prav na okna. Ne čudite se, da sem obul za to priliko »gojzerje«, »škarpone«. Tako sem najbolj trdno stal na nogah in voda na krovu mi ni prišla blizu, pač pa je bilo bolj nerodno, da je bila suknja mokra in roke vse slane. A bili so prizori na vodi, ki jih je škoda zamuditi: naenkrat velikanska dolina pred nami in ladja se je nagnila naprej, nato je zopet stala z rilcem navzgor, nagnilo jo je na stran. Vihar je tulil svojo mogočno melodijo.

Hitel sem v kabino po aparat, da bi ujel vsaj eno sliko. Grem proti zadnjemu delu ladje in čakam. Ne nadoma me oblije poštena prha, da sem moral iti takoj v kabino snajžit aparat, ker slana voda ni dobra za optične aparate in njih kovinske dele.

Šel sem skozi salon II. razreda. Našel sem tam skupino gospodičep, ki o držale robce na usta in slonele blizu vrat. »No, kako bo pa s plesom nočoj?« vprašam za šalo. »Lei é cattivo...« mi reče ena. »Pa Bog je dober« sem rekel, »zakaj bi za praznike plesale samo ve in vaši prijatelji, tako plešemo vsi, ali ni to bolj pravično?«

Sedaj me res malo vest peče, da sem se malo preveč norca delal iz tistih, ki jim je zelodec odpovedal. Vgdnno sem pa še tega prepričanja, da morska bolezen ni tako huda, kot pa bolezen, ki pride od pomanjkanja zraka po kabinah. Svež zrak pa korajža, to je več kot vsi praški proti morskim boleznim.

(Se nadaljuje)

Odgovorni urednik: Stanko Stanič
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Športni teden

Nedeljsko kolo v italijanskem nogometnem prvenstvu je dalo naslednje izide:

Pro Patria - Atalanta 0-0, Modena - Bologna 0-1, Livorno - Fiorentina 1-1, Bari - Inter 1-2, Milan - Lucchese 4-0, Padova - Torino 4-4, Lazio - Palermo 5-1, Genoa - Roma 1-0, Juventus - Sampdoria 5-1, Novara - Triestina 3-0.

»Beli« z Padove so zavohali možnost remija in jadrno izkoristili priliko, da so velikemu nasprotniku Turinu iztrgali dragoceno točko. Ostala tekmovanja so dala zmage favoritov. Nekoliko preseneča par močno izraženih rezultatov, ki niso objejajni.

Tretji razred je razdeljen na štiri skupine, v katerih tekmuje skupaj 80 parov moštev. Vse tekme so se odigrale tudi v tem razredu.

»Pro Gorizia« je prišla iz Padove (0-0) svojo točko ter zaseda sedaj drugo mesto v razpredelnic druge skupine.

Prihodnjo nedeljo v Genovi: Italija - Portugalska.

X 2 X 2 1 X 1 1 1 1 1 X

LOTERIJA

Dne 19. II. 1949. Izžrebane številke:

Genova	13	60	17	38	41
Milan	15	31	65	38	27
Rim	76	75	46	63	39
Bari	52	33	15	4	65
Palermo	3	64	75	17	27
Turin	32	72	69	43	58
Firenca	26	5	22	19	25
Neapelj	32	14	60	37	39
Cagliari	22	90	81	58	72

Za naše ugankarje

REŠITEV UGANK V 2. ŠTEVILKI

- Novoporočenca sta: umetnik in mlekarica.
- Pet prstov.
- Morska bolezen.

Dobili smo veliko število pisem z rešitvijo naših ugank. To nas zelo veseli, ker kaže zanimanje za naš list. Zalostno je pri vsem samo to, da nobeden ni poslal prave rešitve za sve tri gornje uganke. Nagrada še vedno čaka na učenega rešitelja.

UGANKA

I.

Beseda prva moško ime ti znači, ki znano je v družini že domači, in v drugi pa dobiš ime moža, kateri v tužni Istri je doma. Če pa obe besedi v eno združiš, ti pesnika veljaka imenuje, katerega Slovenec vsak spoštuje.

2. ZA PESNIKE

(Dopolnite rime!)

Našemu mestu se pravi Gorica. V mesto je prišla kovačeva... v gostilni je ukazala pol litra... ko ga je spila, zvita...

jo je odkurila rdeča v...

ne da bi plačala, kar je...

Pa jo je zgrabila močna...

vrgla jo v luknjo, zvano...

kjer se še danes žalostna...

Kdor bo rešil vse uganke pravilno ter bo izžreban, prejme v dar knjigo, katero smo obljubili že v 1. številki.

Zanimivosti

Revizija Kristusovega procesa

Pravosodno ministrstvo nove židovske države Izrael je sporočilo, da mu je neki nizozemski pravnik poslal dolgo pravno utemeljeno zahtevo, naj nova država Izrael revidira sodno razpravo, ki jo je vodilo stro židovsko sodišče pred skoraj 2000 leti proti Jezusu Kristusu in ga obsodilo na smrt na križu. Omenjena zahteva pravi, da sanhedrinsko sodišče, obstoječe iz 71 članov, ni bilo kvalificirano za sodno razpravo in da tudi Poncij Pilat ni imel pravice potrditi smrtnih obsodb, zato naj sodišče nove židovske države, ki je zakonita naslednica stare židovske države, opere to krivico in vrne Kristusu čast, ki mu je bila odvzeta z obsodbo na sramotno smrt na križu. To je vsekakor zanimiv predlog, kateri kaže, da nekatere žide peče vest zaradi greha, ki so ga storili njihovi očetje nad nedolžno krvjo Sina božjega. Toda novi proces bi vrnil Kristusu čast le pred Zidi, ki mu še vedno odrékajo, da je bil obljubljeni Odrešenik in odklanjajo njegovo vero. On sam je dokazal svojo nedolžnost in svojo božjo naravo s častitljivim vstajenjem ter živi v svoji Cerkvi, ki že skoro 2000 let kljubuje vsem viharem in preganjanjem ter bo ostala do konca sveta, ker ji je dal njen božji ustanovitelj poročstvo, da je peklenska vrata ne bodo premagala. Lahko jo uničijo v tej ali oni državi, na tem ali onem delu sveta, toda popolnoma je ne bodo mogli nikdar uničiti.

Za smeh in zabavo

Iv. Baloh

Dobro je zgihlal

Kmet pride v mesto, da bi si kupil nove škornje. Pride v trgovino in tam vidi škornje, ki so mu jako všeč.

»Koliko hočete?«
»Dvajset goldinarjev,« pravi trgovec.

»Zgihlajva za polovico.«
»Dobro,« pravi trgovec, odnese škornje v skladišče, tam lepo zavije v škatlo in kmetu prinese. Kmet plača in vesel odide. Ko pride domov, zagleda pred hišo svojo dobro ženko in vesel zakliče: »Liza, nove škornje sem si kupil!«

»Ali res?« pravi Liza. »Pokaži no, kakšni so, to se boš postavila.« Oba gresta v izbo, tam odvijeta škatlo in izvlečeta ven — en sam škorenj.

Tako je zgihlal za polovico.

DRUGO POGlavJE

Ko je gospa odšla, je bilo v župnikovi pisarni še vedno vse v nemaru in prahu, le da je nad tem prahom in neredom nalahno plaval nek nedoločen, vendar prijeten in močan vonj, ki se je še nekaj dni potem čutil v sobi.

Posledica tega obiska je bila, da je župnik Firmin z neko radovednostjo pričakoval tega slovočega in čudovitega dečka, za katerim so se ozirali ljudje in kateremu se je mogel primerjati le malo kateri otrok.

Na dan, ko se je pričel verouk, se je prikazal Dominik. Ker se je začela šola zjutraj ob devetih, je prišla z otrokom vzgojiteljica, »spodična«, kakor so jo navadno imenovali.

(Nadaljevanje)

»Pomehkuži!«

»Govorim na splošno, tako pomehkuži in razvadi, da so za delo nesposobnejši od drugih, imeti hočejo pa mnogo več ko drugi. Gospa, moja mati je bila najmlajša izmed dvanajstih otrok!«

»Prečastiti, dvanajst otrok!«

»Med veroukom bo sedel Dominik poleg enajstega otroka neke moje najboljšje župljanke.«

»Gospod župnik, navdajate me s strahom!«

»Niti najmanj ne! Za sedaj me še vi mene plašite. Imate samo enega otroka in zdi se mi, da ste ga vzgajali precej tako, kakor cvetlice, ki rastejo pod steklenimi pokrovi.«

»No, saj ga boste kmalu sami videli. Ne sodite prezgodaj.«

»Lahko vam kar naprej povem, da imam glede vzgoje precej trdne

nazore. Najbolj se bojim razvajenih otrok.«

»Gospod župnik!«

»Nič gospod župnik! Seveda ne smemo biti tu nepredvidni in kar na slepo počenjati razne poskuse. Lepo počasi moramo graditi v otroku lep značaj, resno, a vendar na primeren način mu moramo pokazati nevarnosti, ki ga ne čakajo morda šele čez dvajset let, temveč v najbližji bodočnosti, predvsem pa mu moramo dobro vzgojiti vest... Če je slaboten, ga moramo utrditi... Če je utrjen, ga moramo poplemeniti. In nato mu rečemo: Pojdi v božjem imenu v bodočnost in bodi koristen član človeške družbe!«

»Prečastiti, tudi jaz popolnoma enako mislim. Vendar mi boste pri trdili, da je bolje za Dominika, ki ima šele devet let, če to utrjevanje značaja nekoliko odložimo. Oh,

ubogi revček! Pomislite, da se je skoraj šele včeraj rodil!«

»Recimo, da se je pred včerajšnjim! Ali ima še očeta?«

»Ne, oče mu je umrl.«

»Že dolgo tega?«

»Bo že precej let.«

»Bo?«

Kakor dvoje skrivnostnih vprašanj sta se srečala s pogledi.

»Veste, moj soprog je bil v kološnjah. No, to bi bila predolga in nevesela zgodba, če bi vam jo hotel pripovedovati. Zato tudi tako ljubim svojega sinčka!«

Odločno preženo žalosten spomin, ki se ji je nenadoma vzbudil v duši in povešene oči se ji radostno nasmejejo:

»Še enkrat vam rečem... boste že videli mojega fantka in ga vzljubili... Naredite iz njega človeka!«
»Gospa, niste mogla končati naji-